

GESPADERA

Gès» de St. Genís de Fontanes (Ross. SE.) (xxv, 9.21) no assegurem que vingui del NP, però és possible (àdhuc també *Pujada dels Gesos* te. d'Albanyà, a l'altre vessant de les Alberes, Empordà).

Pujada dels Gesos, partida del terme d'Albanyà (Alt 5 Empordà).

Geumar, V. *Gelmar* *Geupí*, V. *Gelpí*

GESPADERA, Pala ~

Vèrtex dels vessants de Sarradé, Aigiüissi i Comales-Bienes (Vall de Boí, Alta Ribagorça), de 2870 m. altitud (*TVBoí* 1, 20). Ve de *géspet* (gespa), herba dels 15 aplevats muntanyencs, junt amb molts homònims i parònims indicats en el *DECat* IV, 488b28-50. J. F. C.

GIBALCOLLA

Masada del terme de Morella amb una petita església antiga. Es troba a l'extrem S. d'aquest terme, ja prop d'Ares i Catí.

PRON. MOD.: *žibalkóla*, oït a Morella i a Ares 25 per Coromines (xxviii, 167); *žibarkóla*, a Catí (xxviii, 103).

DOC. ANT. 1443: *Gibalcolla* (*Capbreu* de Morella, f° 45r.v; 86r); 1443: *Gibalquolla* (ibid., 45r).

Compost de l'àr. *ğābāl* 'turó, muntanya': *ğābāl alqú-* 30 *lla* 'turó del capdamunt', amb haplogia de *al-al* i *qúlla* «cacumen» en *RMa*, 273; cf. *Cullera*, del dim. *qulāila*.

GIBEROLA

Cala famosa de Tossa (Costa Brava de la Selva), entre Tossa i Sant Feliu (cf. *E.T.C.* II, 218-9).

DOC. ANT. *Lliberola* és la forma com escriu el nom 40 d'aquesta cala el *Derrotero del Mediterráneo* de Tofiño de San Miquel, escrit el 1783 i publicat a Madrid l'any 1795. En el mapa de Vrints (Anvers, 1605) apareix com *La Guayrola* clarament errada per *La Givarola* = *Givarola* (cf. *E.T.C.* II, 219).

PARÒNIMS. *Les Giberoles*, pda. del te. de Molig (Conflent) (xxvi, 173) on hi havia fonts, ara esgotades.

ETIM. *Giberola* és una forma dissimilada (*ll-l* > 50 *ž-l*) que deriva de **livellol* > *liverol* 'corrent que va a nivell de la superfície', derivat probablement de *llivell* que és la forma antiga i etimològica de *nivell* (*DECat* v, 212b12-213a66, especialment 212b58-213 a1). Altra dissimilació en *La Niverola*, vall afluent de l'Ebre entremig del Matarranya i la *Magdalena* (entre Casp i Mequinensa), on hi ha un *pedret*, munió de 55 roques grosses arrossegades per la força del corrent (C. Gomis, *BCEC* II, 54-54). J. F. C.

Giñre, *Giñreu*, *Giñresa*, V. *Guiñre*
Gil, V. *Isil*

GILET

Poble valencià de la comarca del Camp de Morvedre.¹

PRON. LOCAL: *çilét*: ja vaig fer una enq. en el mateix poble el 1959; i tant allí, com a tots els pobles del voltant, en el Baix Palància, en les meves enquestes de 1961 (xxx, 17-40). diuen *çilét*. Com que aquesta és zona de parlar apitxat, aquesta *ç* no prova que 10 no fos *Gi-* originària; en espera de corroborar-ho, vaig preguntar per aquest poble en la zona on s'ha mantingut la distinció, i demanant-ho a Xilxes, La Llosa, Vall d'Uixó i Fondegulla, pron. *gilét*, amb sonora (xxix, 196; xxii, 223, 199; xxx, 5), però són pobles bastant apartats de *Gilet* (més de 20 k. tots tres), que ja és a l'altra banda del riu Palància.

Per a aquesta qüestió són, doncs, les dades medievals les úniques que realment importen. I aquestes tenen totes la sorda. En efecte ja figura escrit *Xilet* 20 en el *Rept.* (ed. Bof., p. 503): és la donació que en féu Jaume I. l'a. 1249, al seu cavaller Joan de *Çaragoça*. 1284: *Xilet* (Mtz.Fdo., *Doc. Val. ACA* II, n.º 1907); 1393: *Chilet* (*ACA*, reg. 1936, fº 82).

Les dades posteriors ja no compten, en aquesta qüestió, perquè des de fi del S. xv es generalitzà la pron. apitxada a tota l'Horta i zona de Morvedre. Per això ja el 1934 vacil·làvem en l'adopció de la grafia normal valenciana dels noms dels pobles, i en la llista p. p. Timó el 1935 s'adoptava *Xilet*. Que hagin escrit amb *Gi-* autors conservadors, i ben informats, no prova gaire perquè la semblança del NP *Gil* (dim. *Gilet*), de 30 *AEGIDIUS*, induïa a pendre-ho per un cas més d'aquest nom propi. I això mateix podem creure dels pobles citats de la zona d'Uixó, que no tenen gaire ocasió de 35 parlar d'aquest poble.

El que ens consta molt bé és que la població de *Gilet* fou sempre morisca fins a l'expulsió. Reglà-Boronat, grafiant *Gilet*, el 1609, no li troba més que «cristianos nuevos» (140 cases, amb senyor Francisco Llançol); Lapeyre també només moriscos (92 el 1563, 80 el 1572, 103 el 1602); SSiv. 24 diu que tenia 96 cases de moriscos a fi del S. xvi, i en dona diverses cites de 1375, 1402, 1404 i 1533, citant-ne formes *Xilet* i *Chilet*, sense, però, dir quina data, i en 45 capçalant *Gilet*.

ETIM. Els antecedents moriscos acaben de confirmar que és nom anterior a la Conquesta (per tant sense relació amb el cat. *Gil*: 2 mossàrab, doncs, o àrab. Per la banda de l'àrab l'horitzó es presenta ben poc encoratjador, puix que les formes antigues descarten qualsevol etim. aràbiga amb *ğ*; i encara que sigui trílter, ni tan sols existeixen arrels aràbigues *šlt*, *šlt*, *šld* ni *šld*; no pensem tampoc en cap NP àrab: res d'això en Hess ni Littmann; i, encara que hi ha un *Šalāt* a Algèria (*GGAlg.*)—que no pot ser àrab no tenint-hi arrel sinó bereber— davant d'una emfàtica la *a* no es podria canviar en *é*. Per la mateixa raó no pensem en l'arrel aràbiga *šrt*, on s'hi oposarien tant el 50 *ç* com el *r*.

60 Sí que hi ha, i és ben productiva, una arrel *šll*